ప్రశ్న

ఆస్పత్రి ఆవరణమంతా హడావుడిగా వున్న ఉదయపువేళలో, ఆ ఆస్పత్రి ప్రహరీగేటు దాటి లోపలికి అడుగుపెట్టారు వెంకటలక్ష్మి,ఆమె భర్త నారాయణ.

వారిద్దరూ అక్కడికి కలిసేవచ్చినా, ఎందుకు వచ్చారనే విషయం నారాయణకు మాత్రమే తెలుసు.

అక్కడికి ఎందుకు వచ్చిందీ తెలియని లక్ష్మి మనసంతా ఉత్కంఠత నెలకొని వుంది.

వాళ్ళిద్దరూ అలా ఆస్పత్రి లోపలికి వెళ్ళాక లక్ష్మిని బయటే కూర్చోమని చెప్పి నారాయణ ఓ డాక్టర్ గదిలోకి వెళ్ళి ఏదో మాట్లాడి చీటీ రాయించుకొని వచ్చాడు.

వారిద్దరి సంభాషణలో ఎక్కువగా ఇంగ్లీషు వుండటంతో వారేం మాట్లాడిందీ ఆమెకు అర్థంకాలేదు.

డాక్టర్ ఇచ్చిన చీటీ తీసుకొని లక్ష్మిని ఓ గదిలోకి పిల్చుకెళ్ళి, అక్కడున్న లేడీడాక్టర్‌కు చీటీ అందించాడు నారాయణ.

ఆమె దాన్ని చదివి తలపంకించి, తర్వాత లక్ష్మిని ఆపాదమస్తకం పరిశీలనగా చూసి, ఓ నర్సుతోపాటే ఇంకో గదిలోకి తీసుకెళ్ళింది.

అక్కడున్న కత్తులు, కటార్లు చూసాక తాను వచ్చింది ఓ ఆపరేషన్ థియేటర్లోకి అని గ్రహించింది లక్ష్మి. దాంతోపాటే ఆమె మనసులో తెలియని ఆందోళన, భయం మొదలయ్యాయి.

తనతోపాటు అక్కడిదాకా వచ్చి వెనక్కి వెళ్ళిపోతున్న భర్త అప్పటికైనా విషయమేమిటో చెప్తాడని ఆత్రంగా, బేలగా అతని ముఖంలోకి చూసిందామె.

ఆ చూపును అర్థంచేసుకున్నా, అతను విషయమేమిటో చెప్పలేదుగానీ "ఏం కాదులే ధైర్యంగా వుండు" అని మాత్రమే చెప్పి వెళ్ళిపోయాడు.

అతను వెళ్ళిపోయాక, డాక్టర్ తన పని తాను చేస్తూ అడిగింది.

"నీకెంతమంది పిల్లలు" ... అని

డాక్టరు చేస్తున్న పనితో బిక్కచచ్చిపోతున్న లక్ష్మి ధైర్యాన్ని దొరకబుచ్చుకుంటూ బదులిచ్చింది "ఒక్కడే బాబు, రెండేళ్ళు వుంటాయి వాడికి" అని.

"ఒక్క పిల్లాడే చాలనుకున్నావా? తెలివైనదానివే" అంటూ డాక్టర్ మెచ్చుకుంది.

అప్పటికిగానీ లక్ష్మికి అర్థంకాలేదు, తనకేఆపరేషన్ జరగబోతోందో, అది అర్థమైన మరుక్షణం ఆ ఆపరేషన్ టేబుల్‌పై నుండి లేవాలనుకుందామె.

కానీ అంతలోనే తన కళ్ళముందు భర్త ముఖం, అతని కళ్ళలోని కాఠిన్యం గుర్తుకురాగానే కదలకుండా అలాగే వుండిపోయింది.

* * *

ఏ విషయంలోనైనా వెంకటలక్ష్మికి భర్తమాటంటే వేదవాక్కు.

ఆమె పెళ్ళి అయి మూడేళ్లు గడిచినా, రెండేళ్ళ బిడ్డకు తాను తల్లిగా మారినా ఆమెకు భర్తపైని భక్తిభావం తగ్గలేదు.

అలాగని అతను ఆమెను పువ్వుల్లో పెట్టుకొని చూస్తాడనీ కాదు, చండశాసనుడిలా శాసిస్తాడనీ కాదు. తల్లిలేని బిడ్డ అని లక్ష్మిని అల్లారుముద్దుగా పెంచిన ఆమె తండ్రి పరంధామయ్య, అల్లుడు అడిగిన కట్నంకోసం వున్న ఇల్లు అమ్మేసి పరాయిపంచన చేరాడు.

అయినా ఎంత కట్నం తీసుకుంటేనేమటుకు అక్షరంముక్కరాని తనను, బాగా చదువుకొన్న చిన్న ఉద్యోగం చేసుకుంటున్న నారాయణ పెళ్ళి చేసుకోవడమే అతని గొప్పతనమని తల పోస్తుందామె. ఆ భావనతోనే అతని సంపాదన తామిద్దరూ సుఖంగా వుండటానికి చాలకపోయినా, కట్నంగా వచ్చిన సొమ్ము, పుట్టింటి నుండి తను తెచ్చుకున్న సొత్తును అతని అవసరానికి వాడేసుకున్నా, చదువురాని బైతంటూ అవమానపర్చినా లక్ష్మికి భర్తపైని గౌరవభావం తగ్గలేదు.

నారాయణకూ ఆమె ధోరణి అర్థమైపోవడంతో ఆమెను మరింత నిర్లక్ష్యంగా చూడటం మొదలుపెట్టాడు. తనేంచేసినా ఆమె ఎదురు చెప్పదనే కనీసం మాటవరసకైనా ఏమీ చెప్పకుండా ఆమెను ఆపరేషన్‌కోసం పిలుచుకు వచ్చాడు.

ఆమె కూడా అతని నమ్మకం వమ్ముచేయకుండా తన మాతృత్వాన్నే వదులుకుంది.

* * *

ఆపరేషన్ చేయించుకొని ఇంటికి తిరిగి వచ్చాక, ఈ విషయం తెలిసి లక్ష్మి తండ్రి పరంధామయ్య కూతురింటికి వచ్చాడు. అతనొచ్చిన సమయంలో నారాయణ ఇంట్లో లేడు.

ఆ చిన్ని ఇంటి హాల్లో చాప పర్చుకుని నీరసంగా పడుకొని వున్న లక్ష్మి, తండ్రిని చూసి లేవబోయింది. కానీ ఆయన ఆమెను లేవకుండా వారించి, అక్కడే చతికిలపడ్డాడు.

పిల్లలంటే ప్రాణంపెట్టే తన కూతురు పిల్లలు పుట్టకుండా ఆపరేషన్ ఎందుకు చేయించుకొని వుంటుందో ఆయనకు అర్థంకాని విషయమేమీ కాదు.

అందుకే కూతుర్ని చూస్తూ అప్రయత్నంగానే కంటతడిపెట్టుకున్నాడాయన.

అదిచూసి తన మనసులోనూ బాధ పరవళ్ళు తొక్కినా, దానిని అణచిపెట్టుకుంటూ తండ్రిని ఊరడించింది లక్ష్మి.

"అదికాదమ్మా, నువ్వు..." అంటూ ఏదో చెప్పున్న ఆయన గొంతు జీరబోయింది.

"నాన్నా నువ్వు అనవసర భయాలు పెట్టుకోకు,నేనిష్టపడే ఈ ఆపరేషన్ చేయించుకున్నా..?" అని చెప్పి"నువ్వెలా వున్నావు నాన్నా" అంటూ మాట మార్చింది లక్ష్మి.

ఎస్. సూర్య ప్రహ్లాద

"చావలేక బతికున్నా తల్లీ...'' రుద్ధ కంఠంతో బదులిచ్చాడాయన.

మరికాసేపు అవీ, ఇవీ మాట్లాడి, ఉయ్యాల్లో నిద్రపోతున్న మనవడిని మురిపెంగా చూసి, కళ్ళు తుడుచుకుంటూ బయటపడ్డాడు పరంధామయ్య. అదే ఆయన ఆఖరుసారిగా ఆ ఇంటికి వచ్చి వెళ్ళడం. ఆ తర్వాత ఈ లోకం నుండే నిష్క్రమించాడు.

* * *

కాలం ఎవరినీ లెక్కచేయకుండా పరుగుతీసింది. చూస్తుండడగానే నాలుగు వసంతాలు కాలచక్రాల క్రిందపడి నలిగిపోయాయి.

ఈ నాలుగేళ్ళూ లక్ష్మి, నారాయణల జీవితంలో ఎన్నో మార్పులు సంభవించాయి. ఏదో చిన్న ఉద్యోగం చేసుకొనే నారాయణ రాజకీయాలవైపు మళ్ళడంతోపాటు, ఆ ప్రాంతంలో వుండే ఓ ఛోటానాయకుడి బంటుగా మారిపోయి ఉద్యోగాన్ని నిర్లక్ష్యం చేయడంతో అది కాస్తా ఊడిపోయింది. నాయకుల ప్రాపకంతో అప్పుడప్పుడూ తెచ్చే మొత్తాలతో ఇల్లు గడవడం కష్టంగా మారిపోయింది. అలాగే అతను ఇష్టమొచ్చినప్పుడు ఇంటికి రావడం, లేకపోతే ఒకటి రెండురోజులు అసలు కనిపించకుండా పోవడంతో లక్ష్మికి ఒంటరితనమే మిగిలింది.

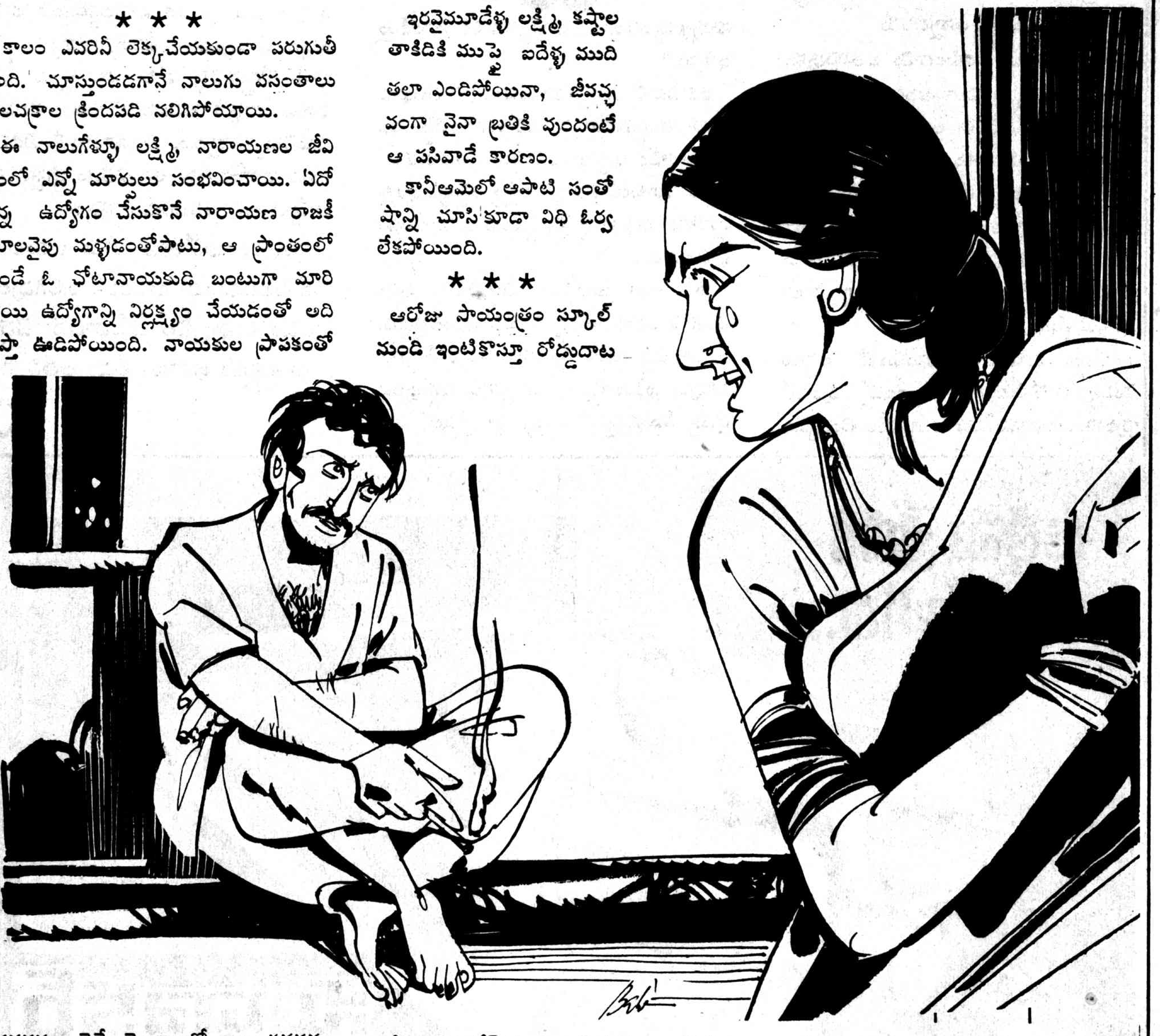

ఆమె చీకటి జీవితాన మిగిలిన కాంతి ఆమె ఒక్కగానొక్క బిడ్డ రాజేష్. అయితే వాడికీ ఆరేళ్ళు రావడంతో వాడు తనలాగా చదువు రానివాడు కాకూడదంటూ, వాడ్ని స్కూల్‌కు పంపించిందామె. రాజేష్ స్కూల్‌కు వెళ్లడం మొదలుపెట్టాక అతను స్కూల్‌కు వెళ్ళి మళ్ళీ తిరిగివచ్చేంతవరకూ వాడి రాకకోసం ఎదురు చూసేది. రాజేష్ స్కూల్ నుండి వచ్చాక ఆ పసివాని మాటలు వింటూ, వాడితో కబుర్లు చెబుతూ అన్నం తిన్నాననిపించేది

ఇరవైమూడేళ్ళ లక్ష్మి కష్టాల తాకిడికి ముప్ఫై ఐదేళ్ళ ముదితలా ఎండిపోయినా, జీవచ్ఛవంగా నైనా బ్రతికి వుందంటే ఆ పసివాడే కారణం.

కానీఆమెలో ఆపాటి సంతోషాన్ని చూసి కూడా విధి ఓర్వలేకపోయింది.

* * *

ఆరోజు సాయంత్రం స్కూల్ నుండి ఇంటికొస్తూ రోడ్డుదాటబోయిన రాజేష్ ఓ రాకాసి బస్సు తాకిడికి బలైపోయాడు.

ఆ వార్త వినగానే లక్ష్మి ఏడుస్తూ కుప్పకూలిపోయింది. ఆ తర్వాత భర్త ఎప్పుడు వచ్చాడో, తన బంగారుకొండని, కలలపంటని మట్టిలో ఎలా కప్పెట్టారో కూడా తెలియనంతగా పిచ్చిదానిలా రోజులతరబడిగా రోదిస్తూ వుండిపోయింది. కానీ అలాంటప్పుడు కూడా భర్త ఆమెను ఓదార్చలేదు.

రాజేష్ మరణించిన ఓ నాలుగైదు రోజులకు ఎవరో కొందరు పెద్దమనుషులు వచ్చి నారాయణతో మాట్లాడటం, అతను లేని బాధ నటిస్తూ, వద్దు వద్దంటూనే వారిలో ఒకతను ఇచ్చిన నోట్లకట్టని అందుకోవడం గమనించిందామె.

ఆ క్షణానే లక్ష్మి తన భర్త నైజం ఏమిటో ఆకళింపు చేసుకోగలిగింది. అతను ఎలాంటి నీచానికి పాల్పడిందీ అర్థమైంది. కానీ అప్పుడు కూడా ఆమె పెదవి విప్పలేదు.

* * *

మరికొంతకాలం గడిచాక, ఎన్నడూలేని విధంగా ఓరోజునతన భర్త బయటికి ఎక్కడికీ వెళ్ళకుండా ఇంట్లోనే వుండిపోవడం లక్ష్మికి ఆశ్చర్యం కలిగించింది. అప్పడప్పడే తను బిడ్డ పోయిన దుఃఖం నుండి కోలుకుంటోంది.

పగలంతా నారాయణ లక్ష్మితో ఏదో చెప్పాలని ప్రయత్నించి, మళ్ళీ రాత్రి భోజనాలు అయ్యాక మెల్లిగా నోరు విప్పాడు.

"లక్ష్మి ... నీతో ఓ విషయం చెప్పాలనుకుంటున్నాను" నాందిగా అన్నాడతను.

ఏమిటి'అన్నట్టు చూసిందామె అతనివైపుకు.

"చూడు లక్ష్మి, నేనిలా అంటున్నానని బాధ పడవద్దు. నా పరిస్థితి అర్థంచేసుకో, ఇప్పుడు రాజేష్ పోవడంతో నాకు వంశాంకురం అంటూ లేకుండాపోయింది. పోనీ ఇకముందు ఇంకొ కడు పుడతాడా అంటే నీకా అవకాశం లేదు. అందుకని నేను మళ్ళీ పెళ్ళి చేసుకోవాలనుకుంటున్నాను" ... ఎటో చూస్తూ చాలా మామూలుగా చెప్పాడతను.

"నేను రెండోపెళ్ళి చేసుకుంటే అప్పుడు నువ్వు నాతోపాటుగా ఈ ఇంట్లో వుండలేవుకదా... అలాగని నీకు అన్యాయం చెయ్యను.

> నా బిడ్డ బస్సు కింద పడ చచ్చిపోతే, వాడి చావుకు ఖరీదు కట్టి ఆ బస్సు వాడి దగ్గర్నుంచీ డబ్బు తీసుకున్నప్పడే నా దృష్టిలో నువ్వు చచ్చిపోయావు. నా బిడ్డ ప్రాణానికి కట్టిన ఖరీదులో నుంచీ ఐదు వేలు పారేసి నన్ను వదిలించుకోవాలనుకుంటున్నావా?

నువ్వు స్వంతంగా బతుక్కోవడానికి ఐదువేలు ఇస్తాను."

ఇక నీదారి నువ్వు చూసుకుంటే నీ ముఖాన ఇంత ముష్టిపడేస్తానని పరోక్షంగా చెప్పి ఇక ఏమంటావ్? అన్నట్లు ఆమెవైపు చూసాడతను.

తన మాటలు వినగానే లక్ష్మి కన్నీళ్ళపర్యంతమైపోతూ తన కాళ్ళు పట్టుకుంటుందని అతను భావించాడు.

కానీ అలా జరగలేదు. తొలిసారిగా ఆమె మొగుని ఎదుట తలెత్తి నిలబడి బదులిచ్చింది.

"నా బిడ్డ బస్సు కిందపడి చచ్చిపోతే వాడి చావుకు ఖరీదుకట్టి ఆ బస్సువాడి దగ్గర్నుండి డబ్బు తీసుకున్నప్పడే నువ్వు నా దృష్టిలో సచ్చిపోయావ్. ఇప్పుడు నా బిడ్డ ప్రాణానికి కట్టిన ఖరీదు సొమ్ములో నుండి ఐదువేలుపారేసి నన్ను వదిలించుకోవాలనుకుంటున్నావా?" సూటిగా అడిగిందామె.

నిప్పులు కురుస్తున్నట్లు లక్ష్మి కళ్ళల్లోకి చూడలేకపోయాడు నారాయణ.

"నువ్వు వదిలించుకోవాలనుకుంటే,నిన్ను అంటిపెట్టుకుని వుండాలని నేనూ అనుకోవడంలేదు. కానీ నేను ఈ ఇల్లు విడిచి వెళ్ళాలంటే నువ్వు మా నాన్నదగ్గర్నుండి లాగిన కట్నం సొమ్మంతా వెనక్కి ఇవ్వాలి. లేకపోతే కోర్టుకువెళ్ళి నాకు రావాల్సింది ఇప్పించమని వాళ్ళనే అడుగుతా" ఆ మాటలు పదునెక్కుతున్నాయి. ఆ మాటలతో బెదిరిపోయిన నారాయణకు తన ఎదుట వున్నది తన భార్యేనా అని అనుమానం వచ్చింది.

"అసలు ఆరోజున నాకు బదులుగా నీకే పిల్లల్లేకుండా ఆపరేషన్ జరిగివుంటే ఇప్పుడు నువ్వు ఏం చేసేవాడివో చెప్పు?"

ఆ ప్రశ్నకు జవాబు లేదు అతని వద్ద.

◇